

Prijaukinta gamta. XVIII–XXI a.

Paroda iš mados istoriko Aleksandro Vasiljevo kolekcijos

Paroda „Prijaukinta gamta“ – tai jau aštuntas Lietuvos dailės muziejaus ir Aleksandro Vasiljevo fondo organizuojamas projektas. Ši paroda skirta amžinajai gamtos ir mados simbiozei, jos apraiškoms per pastaruosius tris šimtmečius – nuo XVIII a. iki šių dienų.

Žmogus visais laikais stengėsi pakeisti ir prisijaukinti gamtą, jos užvaldymą suvokdamas kaip vieną iš savo galios, viešpatavimo įrodymų. Tačiau sykiu gamta visuomet buvo ir neišsenkantis dailininkų, muzikantų, poetų, architektų ir drabužių kūrėjų įkvėpimo šaltinis. Turtingas ir nuolat kintantis gyvosios gamtos pasaulis kaskart pažeria nuostabių idėjų, kaip mus supančią aplinką padaryti gražesnę, harmoningesnę ir patogesnę, kaip išryškinti savo išskirtinumą, pabrėžti individualybę. Vanduo, vandenynų gelmės, miškai, pievos, gėlės, gyvūnai, paukščiai ir vabzdžiai – tai puikūs neįprastų spalvų derinių, naujų formų, grakščių siluetų, įmantrių ornamentų pavyzdžiai, teikiantys peno mūsų vaizduotei.

Remiantis kolekcijos savininko ir parodos kuratoriaus koncepcija, eksponatai sugrupuoti ne chronologiškai, o pagal temas – miškas, sodas, jūra, vandenynas, džiunglės, savana, egzotika. Kiekvienos teminės grupės drabužiai ir aksesuarai (skrybėlaitės, rankinės, avalynė, bižuterija, kailiai, odos ir zomšos gaminiai) atspindi savitą ryšį su gamta. Tarkim, ryškiaspalvės džiunglės ir jos gyventojai – pitonai, papūgos, panteros, rojaus paukščiai; pastelinė savana ir jos įspūdinga fauna – drambliai, zebrai, liūtai. Smėliniai atspalviai, gintaras ir kriauklės primena paplūdimį, o neaprepiamas povandeninis pasaulis masina žuvų, vėžlių, jūros žvaigždžių, koralų ir perlų įvairove.

Parodoje taip pat atskleidžiama, kokią įtaką originalioms mados idėjoms padarė parkų ir sodų kultūra: medžių šešėliai, spalvingi gėlynai, drugeliai ir paukščiai giesmininkai. Nuostabiuose margintuose fabrikiniuose audiniuose ir garsių drabužių dizainerių dirbiniuose galima išvysti ne tik gėlių, uogų, bet ir daržovių – salotų, kopūstų, svogūnų, morkų – motyvų.

Aleksandras Vasiljevas pasakoja: „Kaip žinote, kiekvienas amžius ir dešimtmetis garsėjo savo favoritais: XVIII a., Marijos Antuanetės laikais, vyrai teikė pirmenybę gėlių girliandomis siuvinėtoms liemenėms, XIX a. aktualūs tapo papuošalai iš koralų, dirbiniai iš perlamutro ir vėžlio kiauto, išpopuliarėjo siuvinėjimas biseriu. XX a. pirmame dešimtmetyje aukštuomenės ponios nešiojo šermuonėlių kailio movas, banginio ūsų korsetus, plačias gėlėmis puoštas skrybėles, ketvirtame dešimtmetyje išskirtinio populiarumo sulaukė lapės kailio boa, penktame – į madą atėjo krokodilo, driežų ir rupūžių odos rankinės, pitono odos batai, o šeštame – kiekvienos moters garderobe tikrai galėjai rasti romantišką gėlėtą, pvz., pakalnučių rašto, suknelę.“

Parodai iš viso buvo atrinkta 100 niekada anksčiau dar nerodytų kostiumų ir daugiau nei 300 aksesuarų.